

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ «БЕЙТ-ХАНА»

Кафедра педагогіки та психології

ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

підготовки

магістрів

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань

01 Освіта / Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності

013 Початкова освіта

(код і найменування спеціальності)

2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи менеджменту в галузі освіти» спеціальності 013 Початкова освіта освітньо-професійної програми підготовки магістрів для здобувачів вищої освіти I курсу.

Розробник: Сапожников С. В., доктор педагогічних наук, професор.

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від «26» серпня 2021 року № 01

Зав. кафедри _____

(підпис)

д. пед. н., професор С. В. Сапожников
(прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «30» серпня 2021 року

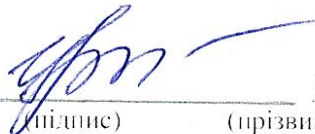
Гарант освітньої програми _____

(підпис)

д. пед. н. А. П. Самодрин
(прізвище та ініціали)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «31» серпня 2021 року

Завідувач навчально-методичного відділу _____

(підпис)

І. В. Зеркаль
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	вибіркова
Мова викладання	українська	українська
Передумови вивчення навчальної дисципліни (які дисципліни мають передувати вивченню)	ОДФ 2. 05 Управління освітнім процесом початкової школі закладів загальної середньої освіти	ОДФ 2. 05 Управління освітнім процесом початкової школі закладів загальної середньої освіти
Курс	I	I
Семестр	3	3
Загальний обсяг годин / кредитів	90/3	90/3
Кількість змістовних модулів	2	2
Годин на аудиторне вивчення	34	10
Годин на самостійне вивчення	56	80
Форма підсумкового контролю	іспит	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Основи менеджменту в галузі освіти» передбачає удосконалення магістрами професійних знань, умінь і навичок, підвищення особистої професійної здатності керівників різних рівнів для забезпечення ефективного керівництва закладами освіти. У процесі вивчення дисципліни студенти набувають необхідних знань та умінь щодо організації управління закладами освіти, знайомляться з вітчизняним та зарубіжним досвідом менеджменту освіти, усвідомлюють місію, мету, об'єкт і суб'єкт, принципи, функції, інструменти менеджменту освіти, основи управлінської та організаційної культури.

Метою навчальної дисципліни є надання магістрантам систематизованих знань з теорії і практики освітнього менеджменту, формування комплексних компетенцій сучасного менеджера освіти, розвиток організаторських та управлінських здібностей, критичного, системно-аналітичного мислення та сприяння формуванню вмінь створювати психологічно комфортну атмосферу та підтримувати дух партнерства та взаємодії в освітньому закладі.

Завданнями дисципліни є:

- розкриття основних теоретико-методологічних засад освітнього менеджменту, сприяння засвоєнню магістрантами знань, формуванню в них практико-орієнтованих умінь з управління освітніми закладами різних типів;

- вироблення у магістрантів якостей, що відповідають сучасній моделі менеджера освіти;

- формування комплексних компетенцій менеджера освіти та їх психолого-педагогічної готовності до здійснення управлінської діяльності.

- формування у магістрантів цілісної системи знань про освітній менеджмент в Україні;

- ознайомлення зі стилями, стратегіями та технологіями освітнього менеджменту;

- вивчення принципів освітнього менеджменту;

- вироблення у майбутніх педагогів, на основі засвоєного матеріалу, комплексу педагогічних умінь та навичок відповідно до потреб сучасної закладів освіти;

- комплексна підготовка магістрів до практичної діяльності у закладах освіти;

- розвиток фахової компетентності менеджерів освіти.

В результаті вивчення та засвоєння основних положень дисципліни магістри повинні **знати:**

- теорію і практику освітнього менеджменту;

- сутність поняття «освітній менеджмент»;

- сутність стратегічного управління, його етапи, методи, стилі;

- професійні та особистісні характеристики менеджера освіти;

- володіти знаннями щодо забезпечення якості роботи освітнього закладу;

- структурно-функціональні компоненти освітнього менеджменту;

- критерії та рівні ефективності професійної діяльності менеджерів освіти.

В результаті вивчення навчальної дисципліни магістри повинні **вміти:**

- дотримуватися демократичного стилю управління освітнім процесом, забезпечувати його цілісність й системність;

- вміти моделювати різні шляхи вирішення практичних завдань;

- застосовувати педагогічно доцільні дії для формування позитивних міжособистісних стосунків на різних етапах розвитку колективу;

- створювати психологічно комфортну атмосферу;

- підтримувати дух партнерства та взаємодії в освітньому процесі;

- здійснювати самоконтроль та самоменеджмент, вносити корективи у власну діяльність, поведінку;

- налагоджувати конструктивні взаємовідносини з педагогічним колективом та партнерами.

Під час вивчення курсу, магістри аналізують проблеми, які найчастіше зустрічаються в діяльності менеджера освітньої сфери та мають можливість отримати додаткову інформацію, щодо вирішення таких проблем.

1. Компетентності та заплановані результати навчання

Результатом вивчення дисципліни є набуття здобувачами вищої освіти знань, умінь, навичок та відповідних компетентностей.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-3. Здатність працювати автономно.

СК-1. Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

СК-2. Здатність спілкуватися академічною українською та іноземною мовами в усній та письмовій формах, використовувати різні стратегії комунікації, формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

СК-5. Здатність організовувати та управляти робочими та освітніми процесами в початковій освіті, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.

СК-7. Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування початкової освіти в Україні у перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.

ПРН 3. Застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

ПРН 4. Організовувати та управляти робочими та освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.

ПРН 10. Складати програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій самопрезентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж

ПРН 11. Демонструвати цілісне уявлення про досягнення сучасних методологічних вчень, основні етапи і особливості розвитку філософії освіти, володіти основними світоглядними орієнтирами в розвитку сучасної освіти.

4. Зміст програми навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕНЕДЖМЕНТ В ОСВІТІ - ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

ТЕМА 1. Історія та предмет наукового менеджменту. Сутність і завдання менеджменту. Історичні передумови виникнення менеджменту. Становлення перших теорій управління. Теорія і практика освітнього менеджменту. Сучасні теорії освітнього менеджменту. Стратегія. Оперативне і стратегічне управління. Ознаки стратегічного управління освітньої організації.

Література [4, 9,10]

ТЕМА 2. Інноваційний освітній менеджмент. Інноваційна освітня діяльність. Інноваційний освітній менеджмент як напрям управлінської діяльності. Менеджмент освітніх інновацій. Складові освітньої інновації: педагогічна інновація, науково-виробнича інновація, соціально-економічна інновація. Масштабні та локальні освітні інновації. Закономірності інноваційного освітнього менеджменту. Структура інноваційного менеджменту. Фактори впливу на інноваційний процес у закладі освіти. Ознаки інноваційної культури закладу освіти. Технологія розробки інноваційного освітнього проекту.

Література [4, 15,16]

ТЕМА 3 Компетентність менеджера освіти XXI століття. Зміст компетенцій менеджера освіти. Фактори управління сучасними освітніми закладами. Двосторонність управління. Функціональні обов'язки менеджера освіти. Місія менеджера освіти. Загальна типологія менеджерів. Характеристики типів менеджерів. Стель менеджменту, його ознаки. Компетентність сучасного менеджера освіти. Складові компетентності менеджера. Посадові вимоги до менеджера освіти: кваліфікаційні, соціально-психологічні, професійні. Професіоналізм, його складові: професіональна культура, управлінська майстерність, володіння управлінськими технологіями. Модель сучасного менеджера-професіонала в освіті. Специфіка управління персоналом освітнього закладу.

Література [1, 4,9, 10, 15]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. УДОСКОНАЛЕННЯ, РАЦІОНАЛІЗАЦІЯ, ЯКІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ.

ТЕМА 4. Функції та особливості діяльності освітніх організацій. Особливості освітніх організацій. Основні характеристики освітніх організацій, що враховуються в процесі менеджменту. Особливості результатів діяльності освітніх організацій. Сутність понять «управління», «керівництво», «менеджмент», «освітній менеджмент». Шкільний менедж-

мент, внутрішньо шкільний менеджмент, освітній менеджмент, дидактичний менеджмент.
Закони менеджменту.

Література [14–19]

ТЕМА 5. SWOT- аналіз освітнього закладу SWOT- аналіз діяльності закладу освіти. Особливості SWOT-аналізу. Організація SWOT-аналізу. Узагальнення результатів SWOT-аналізу. Результати та узагальнення SWOT-аналізу. SWOT-аналіз як універсальний метод процесу стратегічного планування діяльності організації. Мета та завдання SWOT-аналізу. Матриця SWOT-аналізу: сильні та слабкі сторони.

Література [3, 6, 10, 15, 25]

ТЕМА 6. Особистість в управлінні. Кадрове забезпечення закладу освіти. Управлінська культура менеджера освіти. Вимоги до сучасного керівника. Стили управління освітніми закладами. Специфіка управління кар'єрою молодих фахівців освітньої галузі. Рациональність у шкільному управлінні. Управлінські рішення у діяльності керівника. Сутність, класифікація та процес вироблення управлінських рішень. Техніка прийняття управлінських рішень. Комунікації в освітньому менеджменті. Культура ділового спілкування. Ділові комунікації: значення, форми, організація спілкування (ділові бесіди, наради, педради).

Література [3, 6, 14, 25]

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										Форма конт-
	денна форма					Заочна форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		л	п	сем	с.р.		л	п		с.р.	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕНЕДЖМЕНТ В ОСВІТІ - ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ											
Тема 1. Історія та предмет наукового менеджменту	10	2	-	-	4	12	2	-	-	4	У
1. Історичні передумови виникнення освітнього менеджменту	-	-	-	-	4	-	-	-	-	6	
Тема 2. Інноваційний освітній менеджмент.	30	2	-	-	4	26	-	-	-	4	У
1. Менеджмент освітніх інновацій. Складові освітньої інновації.	-	-	2	-	4	-	-	2	-	6	
2. Структура інноваційного мене-	-	-	2	-	4	-	-	-	-	4	

джменту											
3.Самоменеджмент	-	2	-	-	4	-	-	-	-	4	
4.Менеджмент освітніх інновацій. Професіограма, портфоліо, сайт педагога	-	-	-	2	4	-	-	-	-	6	
Тема3. Компетентність менеджера освіти XXI століття.	10	2	2	-	4	10	-	-	-	4	П К
1. Реалізація освітніх стратегій в контексті дії Закону України «Про освіту»	-	-	-	2	-	-	-	-	-	6	КР
Разом за змістовим модулем 1	50	8	6	4	32	48	2	2	-	44	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. УДОСКОНАЛЕННЯ, РАЦІОНАЛІЗАЦІЯ, ЯКІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ.											
Тема 4. Функції та особливості діяльності освітніх організацій.	24	2	-	-	4	26	2	-	-	6	Т
1. Проблема удосконалення управлінської діяльності	-	-	2	-	4	-	-	-	-	6	
2. Раціональність управління навчальним закладом	-	-	2	-	4	-	-	-	-	6	
3. Проблема якості та ефективності управління	-	-	2	-	4	-	-	-	-	6	
Тема 5. SWOT- аналіз освітнього закладу	8	2	2	-	4	8	2	-	-	6	П К
Тема 6. Особистість в управлінні.	8	2	-	-	4	8	-	-	-	6	К
1.Складові професійної культури керівника	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	
Разом за змістовим модулем 2	40	6	8	2	24	42	4	-	2	36	
Всього	90	14	14	6	56	90	6	2	2	80	

Форми контролю: усне опитування – У
контрольні роботи – КР
перевірка конспектів – ПК
тестування – Т
колоквіум – К

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Історія та предмет наукового менеджменту	2	2	2
2	Інноваційний освітній менеджмент	2	-	2
3	Самоменеджмент	2	-	2
4	Компетентність менеджера освіти XXI століття.	2	-	2
5	Функції та особливості діяльності освітніх організацій.	2	2	2
6	SWOT- аналіз освітнього закладу	2	2	2
7	Особистість в управлінні.	2	-	2
Усього годин		14	6	14

7. Теми семінарських занять

з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Менеджмент освітніх інновацій. Професіограма, портфолії, сайт педагога	2		5
2	Реалізація освітніх стратегій в контексті дії Закону України «Про освіту»	2		5
3	Складові професійної культури керівника	2	2	5
Усього годин		6	2	15

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Менеджмент освітніх інновацій. Складові освітньої інновації.	2	2	4
2	Структура інноваційного менеджменту	2		4
3	Компетентність менеджера освіти XXI століття.	2		4
4	Проблема удосконалення управлінської діяльності	2		4
5	Раціональність управління навчальним закладом	2		4
6	Проблема якості та ефективності управління	2		4
7	SWOT- аналіз освітнього закладу	2		4
Усього годин		14	2	28

9. Теми лабораторних занять (не передбачено)

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Історія та предмет наукового менеджменту	4	4	
2	Історичні передумови виникнення освітнього менеджменту	4	6	
3	Інноваційний освітній менеджмент.	4	4	
4	Менеджмент освітніх інновацій. Складові освітньої інновації.	4	6	
5	Структура інноваційного менеджменту	4	4	
6	Самоменджент	4	4	
7	Менеджмент освітніх інновацій. Професіограма, портфолії, сайт педагога	4	6	2
8	Компетентність менеджера освіти XXI століття.	4	4	
9	Реалізація освітніх стратегій в контексті дії Закону України «Про освіту»	-	6	
10	Функції та особливості діяльності освітніх організацій.	4	6	
11	Проблема удосконалення управлінської діяльності	4	6	
12	Раціональність управління навчальним закладом	4	6	
13	Проблема якості та ефективності управління	4	6	
14	SWOT- аналіз освітнього закладу	4	6	1
15	Особистість в управлінні.	4	6	
16	Складові професійної культури керівника	-	6	
Усього годин		56	80	3

11. Індивідуальні навчально-дослідні та науково-дослідні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачає підготовку та оформлення кейсів з навчальної дисципліни «Основи менеджменту в галузі освіти».

Орієнтовна тематика кейсів:

1. Портфолію вчителя.
2. Професіограма педагога.
3. Передовий педагогічний досвід учителя.
4. Резюме.
5. Посадова інструкція.
6. Функціональні обов'язки директора ЗЗСО, заступника директора, класного керівника, керівника гуртка.
7. Персональний сайт педагога
8. Swot- аналіз освітнього закладу.
9. Стили управління
10. Імідж освітнього закладу

Методи навчання

Словесні (навчальна лекція, пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, диспут).

Наочні (спостереження, демонстрування). Практичні (вправи). Проблемно-пошукові (розв'язання проблемних ситуацій і завдань, проблемне викладення).

Інтерактивні методи.

12. Методи контролю

оцінка вирішення типових завдань;
критерійно-орієнтовані тести по окремих розділах дисципліни і дисципліні в цілому;
письмові контрольні роботи;
усне опитування під час занять;
оцінка рефератів по окремих розділах дисципліни з використанням монографічної і періодичної літератури;
дистанційний контроль;
підсумковий тест/екзамен.

13. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Поточне оцінювання та самостійна робота						Підсумковий тест (екзамен)	Сума балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	40	100
Поточний контроль							
2	17	11	14	6	7		
Контроль самостійної роботи							
	2			1			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
83–89	B	добре	
75–82	C		
68–74	D	задовільно	
60–67	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ І ВМІНЬ:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90–100	A

ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.
- вміє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань.

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни і професії, яку вони набувають, виявили творчі здібності і використовують їх при вивченні навчально-програмного матеріалу. Відмінному рівню відповідає правильна й вичерпна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав усебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачено програмами дисциплін; уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83–89	B
	75–82	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка “5”, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, B) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється студентам, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою. Оцінка «добре» виставляється студентам, які показують систематичний характер знань з дисципліни і вміють самостійно поповнювати свої знання протягом всього навчання;

Оцінка «добре» (75–82 бали, C) – виставляється студентам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68–74	D
	60–67	E

ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил;
- не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Задовільному рівню відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене запитання (завдання), якщо студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні знання літературних джерел. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили на екзамені помилки при виконанні екзаменаційних завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їх подолання.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, E) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX
Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням	0–34	F

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

14. Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання.

Форми поточного контролю: усне опитування, письмове опитування, есе, індивідуальний проект.

Форма підсумкового контролю: курсова робота, іспит.

Перелік екзаменаційних питань

1. Історія формування теорії управління як науки.
2. Визначити професійну специфіку менеджменту.
3. Навести приклад реалізації основних функцій менеджера.
4. Теорія систем як наука, її значення в розвитку теорії управління.
5. Управлінська система в організаціях освіти
6. Визначити можливості системи управління ЗНЗ.
7. Менеджмент як складова теорії управління.
8. Функції внутрішкільного управління
9. Визначити та показати, на конкретному прикладі, функції які передують етапу функції планування.
10. Сутність та завдання менеджменту освіти.
11. Зміст діяльності керівника навчального закладу .
12. Навести приклади спорідненості та відмінності менеджменту організації та менеджменту освіти.
13. Освітні системи та їх функціонування.
14. Школа як об’єкт управління. Суб’єкти управлінського процесу ЗНЗ.
15. Визначить спорідненість та відмінність менеджменту організації та менеджменту освіти. Яким чином їх сутність впливає на систему діяльності навчального закладу.
16. Особливості взаємовідносин керуючої підсистеми ЗНЗ з керованою.
17. Наукові школи теорії управління, їх зміст.

- 18.Зміст та завдання внутрішкільного контролю.
- 19.Розкрити важливість демократизації освітньої управлінської системи.
- 20.Навести приклад створення соціально-психологічних умов в НЗ які забезпечують ефективність реалізації управлінських дій.
- 21.Основні методи управління.
- 22.Визначить питання що виносяться щорічно на розгляд педагогічної ради школи.
- 23.Закономірності освітнього менеджменту. Їх особливості.
- 24.Структура та компоненти педагогічного процесу.
- 25.Принципи функціонування освітнього менеджменту.
26. Пояснити, на прикладі, принципи підвищення кваліфікації вчителів. 34.Особливості функцій освітнього менеджменту.
- 27.Моніторинг якості навчання як перевірка якості прийнятих управлінських рішень.
- 28.Особливості, функції, завдання вчителя як менеджера освіти.
- 29.Роль та функції адміністратора в системі освіти.
- 30.Класний керівник – ключовий менеджер освіти в навчальному закладі.
- 31.Вимоги до характерологічних, особистісних, професійних рис керівника.
- 32.Прийняття управлінських рішень. Їх особливість та зміст.
- 33.Стиль керівництва педагогічним колективом.
- 34.Визначити систему управлінських дій необхідних для забезпечення впровадження передових педагогічних технологій.
- 35.Специфіка маркетингу в сфері освіти.

15. Методичне забезпечення

- 1) навчальна програма дисципліни;
- 2) робоча навчальна програма дисципліни;
- 3) комплексна контрольна робота;
- 4) екзаменаційні матеріали;
- 5) конспекти лекцій;
- 6) інформаційно-методичне забезпечення практичних та семінарських занять;
- 7) інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

16. Рекомендована література

Основна

1. Андросюк В. М. Педагогічний менеджмент і психодидактика / В. М. Андросюк. – Т: Тернопільський національний економічний ун-т.: Думка, 2018. – 216 с.
2. Бегей В. М. Управління загальноосвітньою школою на демократичних засадах / В. М. Бегей. – Львів, 2015. – 217 с.
- 3 Васильченко Л. В. Професійна компетентність керівника школи / Л. В. Васильченко, В. В. Гришина. – Х: Основа., 2016. – 206 с.

4. Гамаюнов В. Г. Дидактичний менеджмент: навчаюче управління / В. Г. Гамаюнов. – Х: Вид. група «Основа», 2014. – 80 с.
5. Григораш В. В. Управління навчальним закладом освіти. / В. В. Григораш, О. М. Касьянова, О. І. Мармаза. – Х: Ранок Веста, 2014. – 158 с.
6. Даниленко Л. І. Підготовка керівника загальноосвітнього закладу освіти / Л. І. Даниленко. – К: Міленіум, 2014. – 272 с.
7. Єльнікова Г. І. Управлінська компетентність / Г. І. Єльнікова. – К: Ред. загальнопед. газета, 2015. – 128 с.
8. Зверева В. І. Як зробити керування школою успішним / В. І. Зверева. – Х: Ранок Веста, 2017. – 160 с.
9. Карамушка Л. М. Психологія освітнього менеджменту / Л. М. Карамушка. – К: Либідь, 2014. – 182 с.
10. Крижко В. В. Теорія та практика менеджменту в освіті / В. В. Крижко. – К: Освіта України, 2005. – 256 с.
11. Концепція Нової Української школи. Режим доступу: mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkolacompressed.pdf>
12. Кобаль В. І. Організацій й управління навчально-виховним процесом у початковій школі / В. І. Кобаль. – Мукачево: МДУ, 2015. – 140 с.
13. Луговий В. І. Управління освітою / В. І. Луговий. – К, 2010. – 232 с.
14. Лукашевич Н. П. Теорія і практика самоменеджменту / Н. П. Лукашевич. – К: Мауї, 2011. – 164 с. – (2-ге вид., перероб.і доп).
15. Мармаза О. І. Менеджмент в освіті: дорожня карта керівника / О. І. Мармаза. – Х: Основа, 2017. – 448 с.
16. Маслов В. І. Наукові основи та функції процесу управління загальноосвітніми навчальними закладами / В. І. Маслов. – Тернопіль, 2017. – 364 с.
17. Мороз І. В. Менеджмент і маркетинг освіти / І. В. Мороз. – Київ: Освіта України, 2012. – 144 с.
18. Павлютенков Є. М. Основи управління школою / Є. М. Павлютенков. – Х: Основа, 2016. – 176 с.
19. Паскалова І. В. Професійна компетентність менеджера в освіті / І. В. Паскалова. – Маріуполь, 2013. – 215 с.
20. Реморенко І. Різне управління різною освітою. Книжка для розумного керівника / І. Реморенко. – К: Вид. дім «Шкільний світ»; 2011. – 128 с.
21. Тягур Р. С. Основи менеджменту в освіті / Р. С. Тягур. – Івано-Франківськ: 2012, 106 с.

22. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом / Є. М. Хриков. – К: Знання, 2006. – 365 с.
23. Червінська І. Б. Педагогічний менеджмент : науково-методичний супровід вивчення навчальної дисципліни / І. Б. Червінська. – Івано-Франківськ: ПНУ, 2014. – 140 с.
24. Черновол-Ткаченко Р. І. Техніка управлінської діяльності. / Р. І. Черновол-Ткаченко. – Харків: Основа, 2013. – 272 с.
25. Цехмістрова Г. С. Управління в освіті та педагогічна діагностика / Г. С. Цехмістрова. – К: Слово, 2015. – 280 с.

32. Додаткова література

1. Грицяк Л. Д. Зміст і організація професійної підготовки керівників загальноосвітніх навчальних закладів до стратегічного менеджменту в системі післядипломної педагогічної освіти / Л. Д. Грицяк // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – 2011. – № 2.
2. Дзвінчук Д. І. Сучасні тенденції розвитку та управління освітою. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. філос. наук : спец. 09.00.10 "Філософія освіти" / Дзвінчук Д. І. – Київ,, 2007. – 38 с.
3. Дзвінчук Д. І. Особливості демократичного управління вищими навчальними закладами у США / Д. І. Дзвінчук. // Проблеми гуманітарних наук. наук. зап. ДДПУ. Філософія. – 2006. – №15. – С. 104–113.
4. Дем'янюк Т. Д. Організація виховного процесу в сучасному загальноосвітньому навчальному закладі / Т. Д. Дем'янюк. – Суми: ТОВ Антей, 2016. – 256 с.
5. Єльнікова Г. В. Розвиток цільових функцій управління на різних рівнях організації загальної середньої освіти / Г. В. Єльнікова. // Імідж сучасного педагога. – 2010. – С. 9–11.
5. Єльнікова Г. В. Моніторинг діяльності керівника загальноосвітнього навчального закладу / Г. В. Єльнікова. // Директор школи ліцею, гімназії.. – 2013. – С. 5–7.
6. Єльнікова Г. В. Теоретичні і методичні засади моделювання фахової компетентності керівників закладів освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 013 / Єльнікова Г. В. – Київ–Чернівці, 2010. – 460 с.
7. Лунячек. В. Е. Управління якістю освіти : досвід для України / В. Е. Лунячек.. – Х: Гімназія, 2012. – 128 с.
8. Пікельна В. С. Управління школою Ч. 1. / В. С. Пікельна. – Х: Основа, 2014. – 112 с.
9. Петренко Л. М. Модернізація управління професійною освітою у зарубіжних країнах: порівняльний аналіз / Л. М. Петренко. // Вісник. – Черкаси,, – 2012. – №146. – С. 30–35.

Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

www2.znz.edu-ua.net/storage/95.txt 2. www.uazakon.com/document/fpart15/idx15806.htm 3.
[.http://www.canada-ukraine.org/](http://www.canada-ukraine.org/) www.education-inclusive.com/uk/index.php
[http://kodeksy.com.ua / pro_osvitu / download.htm..](http://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/download.htm..)